

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Brigity Chrastilové, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **R. G.**, zastoupené JUDr. Alžbětou Prchalovou, advokátkou, se sídlem Dřevařská 25, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2004, č. j. OAM - 3368/VL - 10 - 08 - 2004, o neudělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 11. 2007, č. j. 64 Az 33/2007 - 64,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 12. 2004, č. j. OAM - 3368/VL - 10 - 08 - 2004, nebyl žalobkyni (dále jen „stěžovatelka“) udělen azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění účinném ke dni rozhodování žalovaného (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň na ni nebyla vztažena překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí správní orgán konstatoval, že důvodem stěžovatelčiny žádosti o azyl byla snaha vyhnout se možným potížím s věřitelem, jemuž nebyla schopna splatit dlužnou částku, a rovněž snaha o legalizaci pobytu na území České republiky. Ani jeden z těchto důvodů však nelze podřadit pod výše uvedená ustanovení zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podala stěžovatelka žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji rozsudkem ze dne 6. 10. 2005, č. j. 65 Az 102/2004 - 21, zamítl a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Tento rozsudek byl na základě stěžovatelčiny kasační stížnosti zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 46/2006 - 42 ze dne 8. 3. 2007, přičemž pochybení krajského soudu bylo shledáno v tom, že přes absenci řádného žalobního bodu stěžovatelčinu žalobu projednal, aniž by ji k odstranění vad podání vyzval.

Stěžovatelka po výzvě krajského soudu žalobu doplnila a soud o ní rozhodl rozsudkem ze dne 9. 11. 2007, č. j. 64 Az 33/2007 - 64, jímž ji opětovně zamítl a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění soud konstatoval, že z obsahu správního spisu nevyplývá, že by stěžovatelka byla ve vlasti pronásledována či se pronásledování pro některý azylově relevantní důvod opodstatněně obávala. Nejprve tvrdila, že Ukrajinu opustila proto, aby získala finanční prostředky na léčbu svého manžela, v doplnění žaloby pak vyjádřila obavy o život svůj a své rodiny, jež mají být ohroženy ze strany jejího bývalého zaměstnavatele. Soud ve stěžovatelčině případě neshledal ani důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka kasační stížnost, v níž výslovně uplatnila kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Soud dle jejího názoru vycházel ze skutkového stavu zjištěného žalovaným, který však nemá oporu v příslušných spisových materiálech, naopak je s nimi v rozporu. Rozhodnutí žalovaného lze považovat za rozhodnutí rutinní, nevycházející z objektivně zjištěných skutečností a překračující meze správního uvážení. Stěžovatelka byla na Ukrajině vystavena pronásledování a v případě návratu do země by byla vystavena fyzickému týrání, které by pravděpodobně nepřežila. Ukrajina pro ni není bezpečnou zemí. Proto se domnívá, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, přičemž její případ je zároveň hoden zvláštního zřetele ve smyslu § 14 téhož zákona. Dále konstatovala, že za pronásledování se podle tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před tímto jednáním. V ústavě Moldavské (!) republiky je zakotveno nezávislé soudnictví, avšak činnost soudů byla narušována politickými zásahy a korupcí a je neefektivní. Je tedy zcela pochopitelné, že se stěžovatelka nemohla bez prostředků na úplatky obrátit na policii či jinou státní instituci s žádostí o pomoc. Ze všech těchto důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal na obsah správního spisu a vydané rozhodnutí. V dalším odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud především zjistil, že stěžovatelka do České republiky přicestovala v listopadu 2004 proto, aby si zde vydělala peníze na splacení dluhu za léčení jejího manžela. Na Ukrajině neměla možnost dluh splatit, neboť byla nezaměstnaná, věřitel ale požadoval splacení dluhu. Jiné problémy ve vlasti neměla, ale obává se aktuální situace v zemi.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou,

neboť stěžovatelka byla účastnicí řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatelka uplatnila kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Podle *nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05*, ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Vztáhnout však citované ustanovení též na případy, kdy Nejvyšší správní soud pouze vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení, by ve svých důsledcích mohlo vést k naprosté zbytečnosti Nejvyššího správního soudu, neboť by mohl tento soud v každé projednávané věci vždy prvním kasačním rozhodnutím vytknout jakoukoli (třebas i malichernou) procesní vadu a poté v druhém kasačním řízení kasační stížnost odmítnout, a tím odmítnout i věcný přezkum naříkaného rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně konstatoval: Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona). K tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65.

V rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, pak soud též konstatoval, že vyhrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém v dané zemi dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny.

Pokud jde o rozsah zjišťování skutečného stavu věci, již v rozsudku publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS bylo konstatováno: Správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. (...) Nedojde-li k zamítnutí žádosti ve lhůtě 30 dnů od zahájení správního řízení, vydá správní orgán negativní rozhodnutí dle § 12 citovaného zákona; to však neznamená, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

K možnosti udělení humanitárního azylu se zdejší soud rovněž mnohokrát vyslovil takto: Azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kriteria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, dostupný na www.nssoud.cz).

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu